

має глибоке історичне коріння що віддзеркалюється в українській ментальності. Висока соціальна значимість сфери освіти не дозволяє перетворювати її в майданчик для необдуманих експериментів.

Тому інтеграційні процеси, що розгорнулися в європейській системі освіти, повинні розвиватися на принципах взаємозбагачення національних освітніх систем, обов'язкового збереження їхньої культурної самобутності, гарантією чого є добра воля всіх країн – учасниць Болонського процесу.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ЗАСАДАХ БОЛОНСЬКОЇ ДЕКЛАРАЦІЇ

Яковенко Ю.П.

Східноєвропейський університет економіки і менеджменту, м. Черкаси

Процес європейської інтеграції дедалі помітніше впливає на всі сфери життя держави, не оминув він і вищої освіти. Відтак, Україна чітко визначила орієнтири на входження в освітній та науковий простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності у контексті європейських вимог, щораз наполегливіше працює над практичним приєднанням до Болонського процесу [1].

Викладена у статті інформація надасть можливість ознайомитись із досвідом впровадження нової навчальної програми з фізичного виховання для студентів 1-4 курсів нашого університету, згідно вимог Болонської декларації.

Під час викладання дисципліни за експериментальною програмою викладачі зіткнулись як із позитивними, так і негативними наслідками її застосування.

Мета дослідження – впровадження елементів Європейської кредитно-модульної системи (ECTS) у сфері вищої освіти з навчальної дисципліни «Фізичне виховання».

Методи та організація дослідження. У процесі дослідження вивчались вимоги Болонської декларації, нормативних документів Міністерства освіти і науки України, літературні джерела з питань впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП).

Відповідно до Наказу МОН України №48 від 23.01.04 р. університет віднесений до ВНЗ, на базі яких здійснюється експеримент організації навчання за кредитно-модульною системою, в якому приймали участь студенти I курсу всіх спеціальностей, відповідно до розроблених навчальних планів, затверджених МОН України

У навчальних планах всіх спеціальностей були створені загальні обсяги навчальних дисциплін як у годинах, так і в кредитах ECTS. Згідно з наказом МОН «Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу» від 20 жовтня 2004 року № 812, ціна одного кредиту ECTS по всій Україні визначена на рівні 36 академічних годин. Із цих 36 годин аудиторне навантаження має становити не менше 40% і не більше 60%, все інше – самостійна робота студента, а також індивідуальні завдання.

Відповідно до цього наказу було визначено у навчальних планах кількість годин, що відводились на аудиторну роботу за видами занять з фізичного виховання та кількість годин для самостійної роботи студента, обсяг годин на проведення модульного контролю знань, види підсумкового контролю.

Було розроблено методичні рекомендації відносно застосування рейтингової системи оцінки успішності студентів, опис та структура дисципліни «Фізичне виховання» для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр всіх спеціальностей. Також використовувалась інтервальна шкала оцінок, що визначала зв'язок між шкалою оцінок ECTS та вітчизняною шкалою оцінок.

Результати досліджень. Підчас запровадження кредитно-модульної системи організації навчання з дисципліни «Фізичне виховання» виявились розбіжності у системі підсумкової оцінки вмінь і знань студентів та кількості годин вивчення дисципліни у залежності від спеціальності. Так, напрям «Економіка» вивчають дисципліну фізичне виховання – 3 роки, напрям «Правознавство і Менеджмент» – 4 роки, напрям «Туризм і Готельне господарство» – 4,5 роки.

На підставі Наказу міністра освіти і науки України №4 від 11.01.2006р, щодо положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у ВНЗ, йдеться про 4 години на тиждень упродовж всього терміну навчання майбутнього спеціаліста, при фактичному зменшенні до 2 годин кількості навчальних занять на тиждень.

Сугтевих змін зазнала методика та засоби оцінювання поточної навчальної діяльності студента. Поточний контроль тепер здійснюється на кожному практичному занятті, а підсумкове оцінювання з фізичного виховання включає модульний контроль.

В університеті навчальний процес за кредитно-модульною системою організований таким чином, що на кожному курсі є 4 чотириместри (модулі) та кожен чотиримістр (модуль) складається із 9 навчальних тижнів. Дисципліна «Фізичне виховання» викладається на всіх спеціальностях, на один навчальний тиждень припадає 2 години аудиторного заняття і 2 години самостійної роботи студента у поза навчальний час (студент вибирає вид спорту, яким буде займатися за бажанням).

Засоби стандартизованого оцінювання при складанні модульного контролю багато в чому відповідають вимогам, які викладені в «Положенні про заліки з фізичного виховання». Перевірка та оцінювання фізичної підготовленості проводяться відповідно до методики, що викладена в «Положенні про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України».

Перший, четвертий чотириместр (модулі), з фізичного виховання присвячені загальній фізичній підготовці (з елементами легкої атлетики), а другий та третій модулі – заняттям за обраною спеціалізацією студента (спортивні ігри, атлетична гімнастика, теніс, фітнес та ін.). Протягом модуля студент складає тести з відповідного виду спорту, розроблені викладачами з фізичного виховання. На один модуль припадає 2-3 тести при цьому максимальна кількість балів, що може отримати студент за один тест, буде складати 10 балів (табл.1).

Таблиця 1

Кількість балів, що може отримати студент за тест

<i>Традиційна оцінка</i>	<i>Бали ECTS</i>	<i>Критерії оцінки</i>
“5”	10	завдання виконано правильно без помилок
“4”	8	завдання виконано правильно, але з 1-2 незначними помилками
“3”	6	завдання виконано в основному правильно, але з помилками
“2”	4	завдання виконано з грубими помилками
“1”	2	завдання не виконано

До оцінки з фізичного виховання також враховується й відвідування та активна робота студента на занятті. Максимальна кількість балів за відвідування може скласти 7 балів, що обумовлено кількістю запланованих у даному модулі тестів і занять. Самостійна робота студента у поза навчальний час (відвідування секцій, написання реферату, участь у змаганнях) максимально може скласти 7 балів.

Підсумкову оцінку викладачі виводять у залежності від того, який вид контролю запланований у навчальному плані.

Ця система можлива при рівномірному розподілі занять у кожному модулі, якщо існує нерівномірне розподілення кількості занять у модулі, необхідно врахувати кількість балів за одне заняття і тоді сума балів за один модуль не буде перевищувати 100 балів.

На відміну від попередніх років оцінка успішності студентів є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою.

Студенти, які набрали за модуль кількість балів меншу ніж 60, до заліку не допускаються. Студенти, які пропустили заняття або не здали вчасно тести, мають можливість відпрацювати заняття за встановленим графіком у поза навчальний час.

Впровадження експериментальної програми з дисципліни «Фізичне виховання» показало значне підвищення мотивації та зацікавленості студентів до занять [2]. Це, на нашу думку, багато в чому зумовлено тим, що студент самостійно й свідомо обрав саме цю дисципліну та впровадженням прозорої системи рейтингової оцінки й системи накопичення балів під час її проходження.

Висновки. Набутий досвід свідчить, що використання модульної форми організації навчання сприяє мотивації студентів до занять та відповідальності студентів за результати своєї навчальної діяльності; розширенню можливостей щодо всебічного розкриття здібностей студентів та підвищення ефективності роботи викладацького складу; покращення якісних показників засвоєння студентами матеріалу.

КМСОНП є не просто системою визначення навчального навантаження студентів – це цілком нова філософія організації навчального процесу. Її особливістю є орієнтація на студента, стимулювання його самостійної роботи, творчої активності, що має, зрештою, позначитися на якості підготовки фахівців.

Література:

1. Вища освіта України і Болонський процес // Навчальний посібник. /За редакцією Кременя В.Г. Упорядники Степко М.Ф., Болюбаш Я.Я., Шинкарук В.Д., Грубінко В.В., Бабин І.І. – Київ – Тернопіль, 2004. – 286 с.
2. Вплив кредитно-модульної системи навчання з фізичного виховання у ВНЗ на показники успішності студентів./ Яковенко Ю.П. Слобожанський науково-спортивний вісник , №10, 2006р.- 279 с.